

Una llarga reivindicació

«Contra l'invasor», un símbol de llibertat que torna al carrer

Carles Rahola havia demanat, en plena Guerra Civil, que l'escultura en guix de Miquel Blay fos fosa en bronze i aixecada en un pedestal de la ciutat contra totes les intoleràncies i barbàries.

DOLORS REIG

DOLORS REIG > TEXT

El 27 de juliol de 1984, Jaume Fabre, en la seva secció «Tots els carrers de Girona», al *Punt Diari*, va escriure «El carrer d'en Miquel Blay», dedicat a l'artista Miquel Blay (Olot, 1866 - Madrid, 1936). Fabre acabava l'article dient: «No seria una mala idea que alguna de les dues còpies en guix que es conserven al Museu d'Art de Girona fossin foses en bronze i col·locades en alguna plaça pública de la ciutat», en referència a la peça *Contra l'invasor*. El mateix mes de juliol, a «Papers de butxaca», l'editorial de la revista *Presència*, Narcís-Jordi Aragó dedicava la primera

El 19 de desembre de 2009 vam poder assistir a la inauguració d'un *Contra l'invasor* en bronze, al jardí de la Infància de Girona, a prop de la muralla i del refugi antiaeri

AMADUVA REIG

>> *Contra l'invasor és una escultura en guix de Miquel Blay de l'any 1891, que es conserva al Museu d'Art de Girona.*

part al mateix tema amb el títol «Una estàtua contra l'invasor», i es referia a la proposta de Jaume Fabre. Hi afegia algunes reflexions sobre el fet de col·locar-ne una còpia en un espai a l'aire lliure. I ho feia perquè *Contra l'invasor* és, com molt bé va dir ell més endavant, «una estàtua tacada de sang».

Fabre i Aragó encetaven el llarg camí d'una reivindicació que va donar fruit més de vint anys després, però que venia de molt més enrere. Feia més de setanta anys que Carles Rahola (Cadaqués, 1881 - Girona, 1939) havia pagat amb la seva vida la gosadia d'atorgar a la peça un simbolisme que Miquel Blay potser

mai no hagués imaginat. L'home jove, nu, viril, que Blay va esculpir en guix l'any 1891 i del qual es conserva l'original al Museu d'Art de Girona, va ser la «contraprestació d'una beca» atorgada a l'escultor per la Diputació de Girona per estudiar a París. L'any 1938, al final del llibre *Estudis napoleònics*, es publicava l'article «Contra l'invasor», de Carles Rahola, en el qual deia: «L'escultura de Blai representa el gironí, el català, dempeus contra aquella i contra totes les invasions. Contra la d'ara, també (...) I perquè l'estàtua *Contra l'invasor* és, en aquests moments, tot un símbol, perquè, "inac-tual", com és (...) té ara plena actualitat, escauria de veure-la fosa en bronze, a plena llum, engrandida i amb el pedestal adequat, animada i vivent, al bell mig de l'àgora, per tal que el poble hi veiés a tota hora l'encarnació del seu ferm voler de llibertat i de victòria». Aquest va ser un dels articles que va valer a Carles Rahola la pena de mort.

>> Acte d'inauguració de l'escultura *Contra l'invasor*, en bronze, pels Amics de la UNESCO amb Narcís-Jordi Aragó, Dolors Condom i Anna Pagans, alcaldessa de Girona, el 19 de desembre de 2009.

Les paraules de Fabre i Aragó havien estat recollides a principis dels noranta per Amics de la UNESCO de Girona i Amics del Museu d'Art. S'hi van afegir suggeriments de llocs on ubicar-la i de com poder pagar la fosa en bronze. Al

El desig de Carles Rahola i el somni de la ciutadania es van fer realitat. Ara, *Contra l'invasor* té un padrí: l'institut J. Vicens Vives vetlla per la peça dins del marc del projecte «Apadrinem escultures»

llarg de vint anys la proposta inicial es va veure reforçada pels articles de Jordi Dalmau, Francesc Ferrer Gironès, Jordi Vilamitjana, Pius Pujades, Joan Ribas, Borja Vilallonga... Va ser el 19 de desembre de 2009 quan vam poder assistir a la inauguració d'un *Contra l'invasor* en bronze, al Jardí de la Infància de Girona, a prop de la muralla i del refugi antiaeri. El desig de Carles Rahola i el somni de la ciutadania es van fer realitat. Ara, *Contra l'invasor* té un padrí: l'institut J. Vicens Vives vetlla per la peça dins del marc del projecte «Apadrinem escultures». L'estàtua ens recorda un passat trist de la nostra història més recent, però ens hauria de servir, sobretot, per fer que «no torni a aixecar-se el patíbul en el clos august de la noble i estimada Girona ni en qualsevol altre indret del món».

Dolors Reig és coordinadora del projecte «Apadrinem escultures».